Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 4.03.2015 www.osw.waw.pl

Wybory parlamentarne w Estonii

Joanna Hyndle-Hussein

1 marca w wyborach parlamentarnych w Estonii zwyciężyła rządząca Partia Reform Taaviego Rõivasa. Liberalna, opowiadająca się za współpracą z UE i NATO partia obejmie 30 mandatów ze 101. Drugie miejsce – 27 mandatów – uzyskała prorosyjska Partia Centrum mera Tallina Edgara Savisaara (współpracuje z prokremlowską Jedną Rosją, nie potępia aneksji Krymu przez Rosję). Trzeci wynik uzyskała współrządząca z reformistami Partia Socjaldemokratyczna – 15 mandatów. W parlamencie ponownie znajdzie się prawicowa Ojczyzna i Res Publica – 14 mandatów, a także dwa dotąd w nim niereprezentowane ugrupowania populistyczne: Partia Wolności (8) oraz Partia Konserwatywno-Ludowa (7).

Komentarz

- Zwycięstwo rządzącej Partii Reform dowodzi, że w związku z wydarzeniami na Ukrainie to prozachodnie ugrupowanie, poświęcające dużo uwagi polityce bezpieczeństwa (wydatki na obronność na poziomie 2% PKB, ćwiczenia z udziałem wojsk sojuszniczych, dostosowanie prawa do aktualnych zagrożeń), jest dla Estończyków gwarantem stabilności państwa. Pozostanie reformistów u władzy to także sygnał dla zachodnich sojuszników Estonii, że mimo popularności prorosyjskiej opozycyjnej Partii Centrum – której lider jako jedyny spośród polityków głównego nurtu nie wspiera Ukrainy i akceptuje politykę Kremla, w tym aneksję Krymu – prozachodni kurs polityki Estonii zostanie utrzymany.
- Problematyka bezpieczeństwa i polityki wschodniej znajdowała się w tle głównej debaty, poświęconej kwestiom gospodarczym i społecznym (ożywienie gospodarki, podatki, zwiększenie wsparcia państwa dla obywateli, ułatwienia w polityce naturalizacyjnej). Wejście do parlamentu aż dwóch nowych ugrupowań, które łącznie objęły 15 mandatów oraz powiększenie się elektoratu centrystów wskazuje, że Estończycy oczekują zmian po okresie wyrzeczeń związanych z dążeniem do członkostwa w strefie euro i kryzysem gospodarczym. Potrzebę korekty polityki gospodarczej i społecznej najsilniej akcentowała Partia Centrum. Jej program koncentruje się nie tylko na wspieraniu mniejszości rosyjskojęzycznej, od lat też wypełniony jest socjalnym populizmem – np. wprowadzenie podatku progresywnego, przeciwdziałanie bezrobociu, podwyższenie płacy minimalnej do 1000 euro. Lider centrystów, Savisaar, który w Tallinie wprowadził darmową komunikację miejską, uzyskał najwyższe poparcie wśród polityków, pokonując premiera Rõivasa. Podobny program, populistyczny w aspekcie kwestii społecznych

prezentowały nowe w parlamencie liberalna Partia Wolności, a także nacjonalistyczna Partia Konserwatywno-Ludowa.

- Misję tworzenia rządu otrzymał premier Rõivas. Przy utracie łącznie aż 7 mandatów przez tworzących dotychczasową koalicję reformistów i socjaldemokratów, partie te nie będą w stanie samodzielnie kontynuować rządów. Obecność dwóch nowych partii w parlamencie stwarza możliwość sformowania koalicji w różnych wariantach, jednak zawsze z udziałem trzech lub czterech ugrupowań. Wśród potencjalnych partnerów reformistów są socjaldemokraci, Ojczyzna i Res Publica oraz Partia Wolności, choć różnice programowe między nimi są duże. W związku ze skandalem po wyborach wokół usprawiedliwiającej faszyzm wypowiedzi jednego z członków Partii Konserwatywno-Ludowej, premier nie prowadzi z nią rozmów. Wykluczył też rozmowy z centrystami, rezygnując z jedynego możliwego wariantu powrotu do dwupartyjnej koalicji.

Aneks

Wyniki wyborów (frekwencja 63,7%)

Ugrupowanie i lider	**Liczba mandatów w 101-osobowym parlamencie (w porównaniu do roku 2011)**	**Procent poparcia (w porównaniu do roku 2011)**	**Profil ugrupowania i miejsce na scenie politycznej**
Partia Reform Taavi Rõivas	30 (-3)	27,7%(28,6)	Liberalna, prorynkowa i prozachodnia. W kilku koa wyborów w 2007 roku udaje jej się utrzymywać po lider reformistów stoi na czele czterech kolejnych ramienia tego ugrupowania był Andrus Ansip, obec jest 35-letni Rõivas, polityk niezwiązany z kilkoma końcówce rządów premiera Ansipa.
Partia Centrum Edgar Savisaar	27 (+1)	24,8% (23,3)	Ugrupowanie centrolewicowe, populistyczne, wyros tożsame jest z poglądami lidera na daną kwestię. C Jedną Rosją (Savisaar miał zabiegać o wsparcie fi mieszkańców Estonii (ok. 28% mieszkańców kraju, rosyjskojęzycznych. Największe poparcie utrzymu wschodnim regionie Ida Virumaa przy granicy z Ros Narwie).

Partia Socjaldemokratyczna Sven Mikser	15 (-4)	15,2% (17,1)	Prozachodnia lewica bez postkomunistycznego ro obszarze polityki zagranicznej – kierunek euroatlan dialogu z Rosją, ale na warunkach partnerskich. Od Rosjanin Jewgienij Osinowski reprezentuje ją w rząd centrystom. Wywodzi się z niej obecny prezydent Toomas Hendr
Ojczyzna / Res Publica Urmas Reinsalu	14 (-9)	13,7% (20,5)	Ugrupowanie konserwatywne, o profilu chrześcija polityki gospodarczej. Honorowym przewodniczą (prywatyzacja, wprowadzenie podatku liniowego).
Partia Wolności Andres Herkel	8	8,7%	Liberalna, populistyczna, założona w roku 2014 (odpolitycznieniem życia społecznego w kraju, n zwiększeniem finansowania samorządów i więks Populistyczny program społeczny – niższe podatki,
Partia Konserwatywno-Ludowa Mart Helme	7	8,1	Nacjonalistyczna, broniąca tradycji i wartości na federalizacją w ramach Unii). Kwestionująca podpis mocy której Estonia formalnie uznała utratę ok. 5% ugrupowaniami nacjonalistycznymi Łotwy i Litwy.